

IONESCO MACBETT CÍMŰ DARABJÁT MUTATJA BE A KOLOZSVÁRI ÁLLAMI MAGYAR SZÍNHÁZ SILVIU PURCĂRETE RENDEZÉSÉBEN

Bárki bűnössé válhat, aki hatalomra tör

A mindenkori ember hatalomhoz való viszonyán keresztül érinti a ma is aktuális politikai és történelmi témákat Silviu Purcărete rendezésében a Macbett című előadás, amit a Kolozsvári Állami Magyar Színházban mutatnak be holnap.

» OLÁH ESZTER

Silviu Purcărete rendezi a Macbett című előadást a Kolozsvári Állami Magyar Színházban, a produkció Eugene Ionesco költői nyelvén keresztül reflektál a mindenkori ember hatalomhoz való viszonyára, a korrupcióra és a bukás lehetőségére. A tegnapi sajtótájékoztatón a rendező abbéli örömét fejezte ki, hogy újra a kincses városban lehet, és a magyar társulattal dolgozhat. A darab kapcsán megkérdejezte a szerző neve kapcsán leggyakrabban felmerülő „abszurd” jelzőt. Véleménye szerint Ionesco nyelvezete sokkal inkább mondható költőinek vagy modernnek, és leginkább a paradox helyzetekről való érzékletes gondolkodás-módról tanúskodik.

Korrupcióra ítélve

„Ionesco tulajdonképpen nem tett mást, mint modern köntösbe öltöztette a tragikus történeteket. Az abszurd rendszerint a káoszt jelenti, Ionesco viszont nem kaotikus, hanem egy tudós precizitásával világít rá a helyzetek ellentmondásosságára” – mondta a rendező. Tompa Gábor, a színház igazgatója feltette a kérdést, miben különbözik Ionesco Macbethje a shakespeare-i Machbeth-től. Purcărete azt mondta, Shakespeare még nem tudta kijelenteni, hogy minden ember, aki a hatalommal találkozik, törvényszerűen

Bogdán Zsolt színművész, Silviu Purcărete rendező, Kiss Tamás színész a Macbett próbáján

» Ionesco szerint a színháznak nem csupán a társadalmi valóságot kell újratehermentenie, hanem a mindenkorin kozmikus valóságig kell visszanyúlnia.

rúen korrupttá válik. Ionesco világában a hatalomért harcba szálló emberek közt azonban nem beszélhetünk jó és rossz szereplőkről, ott mindenki szörnyetegként jelenik meg. Azt igyekszik megmutatni, hogy bárki bűnössé válhat, aki hatalomra tör. „Míg Shakespeare drámáiban a szereplők bukásra vannak ítélve, addig Ionescónál korrupcióra ítéltnek a figurák, melynek következménye a bukás. A bukás a korrupció következménye, és ilyenként elkerülhetetlen” – világított rá. Vasile Șiril zeneszerző elmondta, hogy a darabban egyértelmű utalások vannak arra vonatkozóan, milyen zene is illik a történethez, ami ugyanakkor kiegészül a parabolyszerű történetben rejlő ellentmondás kifejezésének vágyával. Elmondása szerint a darab szinte megkövetelte az opera világának használatát, és a 20. század zenei világát eleveníti meg. Helmut Stürmer díszlettervező egy figyelemre méltóan szimmetrikus térszerkezetet álmódott meg az előadás számára, ez egybecseng a darab zeneiségével. A díszlettervező szerint

ezt a szigorú szimmetriát a darab követelte meg, amelyről elmondta, hogy tulajdonképpen nem más, mint egy költői, kabarészerű köntösbe öltöztetett shakespeare-i rendszer, amely szépen illeszkedik az előadás zeneiségéhez is. Véleménye szerint minden jól megírt szatíra mögött egyfajta szimmetria vagy aszimmetria igénye húzódik meg, amelyet ebben az előadásban a térrel is érzékelhetővé próbált tenni. Az egyszerű és világos történeti struktúra így a látványvilágban is jól letapogathatóan visszaköszön. Elmondta ugyanakkor, hogy a tervezés első pillanatától számításba veszi a rendelkezésre álló technikai hátteret, amely a világítást is magába foglalja. Együttal megragadta az alkalmat, hogy köszönetet mondjon a színészek végtelen türelmének, amellyel a fénypróbák során is a díszlettervező rendelkezésére álltak.

Könnyen olvasható politikai játszmák

Az előadás dramaturgia, Visky András elmondta, hogy Ionesco szövege-

it gyakran a komédia regiszterében fordítják, az abszurd viszont nem egyenlő a komédiával. „A magyar színházi fordítás tulajdonképpen nem ismeri az organikus működő abszurd fogalmát, ezért a magyar fordítások nagyrészt a komédia felől közelítenek” – tette hozzá. Ami a kolozsvári színrevitelt illeti, Visky András a rendező által kapott francia és a magyar kiadás alapján dolgozott. A dramaturg Eugene Ionesco álláspontját is felelevenítette, miszerint a színháznak nem csupán a társadalmi valóságot kell újratehermentenie, hanem a mindenkorin kozmikus valóságig kell visszanyúlnia. Véleménye szerint a darab zsenialitása abban áll, hogy ez a metafizikai megközelítés nagyon könnyen olvashatóvá teszi a politikai játszmákat, amelyre a történet reflektálni kíván. A Komorna szerepén Pethő Anikóval osztózó Román Eszter színésznő elmondta, számára a szerep kihívása a játékbeli szimmetriához való precíz ragaszkodásban rejlik: „Ahogy a díszlet is, úgy a mi szerepeink is valamelyest a szimmetriára épülnek, ezért az én feladatom leginkább az, hogy precízen végigcsináljam a saját részem, bízva a partnerben, hogy ő a másik felén tökéletesen ugyanazt csinálja” – osztotta meg.

A Glamiss szerepét játszó Dimény Áron színész elmondta, annak ellenére, hogy többször volt alkalmuk együtt dolgozni a rendezővel, minden munkafolyamat az újdonság erejével hat, amelyet átszönek a mély felismerések. Mint mondta, így volt ez a Macbett próbafolyamatának esetében is, ahol a darab aktualitása és a rendezői megközelítés „ébresztő” hatással volt rá. „A darab megrázó erejű aktualitással bír, ami a tágabb történelmi kontextust és napjaink történéseit illeti” – mondta a színész. A kolozsvári közönség a járványügyi előírásoknak megfelelően és érvényes védettségi igazolást felmutatva tekintheti meg az előadást.

Aradi–szegedi koprodukció lett a legjobb előadás a színházi találkozón

» KRÓNIKA

Az Aradi Kamaraszínház és a Szegedi Pinceszínház Az özvegy Karnyóné s két szeleburdiak című koprodukciója lett a legjobb előadás a hétvégén zárult 12. Soltis Lajos Országos Színházi Találkozón (SLOSZT) – közölte az aradi társulat. A Soltis Lajos (1950–2000) vajdasági magyar színész, rendező, író nevével fémjelzett fesztivált a Vas megyei Celldömölkön tartották. A színházi szemlére olyan társulatok előadásait válogatták be, amelyek a közösségi gondolkodás, a társadalmi problémákra való érzékenység, a nyitottság és az elfogadás értékei mentén működnek. Öt nap alatt 6 helyszínen 14 csapat 17 produkcióját láthatta a közönség. A progresszív szemléletű produkciók mellett koncert-színház, színházi nevelési program, monodrámák, valamint diákoknak és gyermekeknek szóló előadások is

» A színházi szemlére olyan társulatok előadásait válogatták be, amelyek a közösségi gondolkodás, a társadalmi problémákra való érzékenység, a nyitottság és az elfogadás értékei mentén működnek.

szerepeltek a seregszemle sokszínű versenyprogramjában.

Csokonai Vitéz Mihály Az özvegy Karnyóné s két szeleburdiak című színdarabját Tapasztó Ernő, az Aradi Kamaraszínház művészeti vezetője állította színpadra a Déryné program keretében. Idén júniusban díjjal jutalmazták az előadást a 27. Nagybányai ATELIER Nemzetközi Színházi Fesztiválon. Tapasztó Ernő a legjobb rendezés díját vette át, Gerner Csaba színművész pedig az előadásban nyújtott alakításáért megnyerte a legjobb férfi alakítás díját. Szintén júniusban az előadás két díjat szerzett a Magyar Színházak 33. Kisvárdai Fesztiválján. A szakmai zsűri a legjobb női mellékszereplő díját Éder Enikőnek ítélte oda, Gerner Csaba pedig a legjobb férfi mellékszereplő díját nyerte el. Az Aradi Kamaraszínház és a Szegedi Pinceszínház előadása bekerült a 31. Országos Színházi Fesztivál programjába is.

A legrangosabb romániai színházi szemle november 6–14 között zajlik, online felületen, és az előző évadban született legfontosabb hazai produkciókat vonultatja fel. Az előadásban Varga Bálint, Kancsár Orsolya, Éder

Enikő, Kálmán Zsófia, Gerner Csaba, Balog József, Gulyás Hermann Sándor lép színpadra, a díszlet Szvatek Péter, a jelmez Varsányi Anna munkája, a rendezőasszisztens Hadas-Gábor Zsófia.

Újabb elismerést söpört be az Aradi Kamaraszínház előadása, a Csokonai művéből készült Karnyóné